

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичного виховання і педагогіки спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 04 » 02 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

напрямок підготовки: 6.010201 – Фізичне виховання

2017 - 2018 рік

Робоча програма «Міжнародне гуманітарне право» для студентів за напрямом підготовки 6.010201 – Фізичне виховання, галузь знань 017 - Фізична культура і спорт (Фізичне виховання), 2017. – с. 15.

Розробники:

К.М.Ніканоров, старший викладач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського університету імені Бориса Грінченка, факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Протокол № 1 від "29" серпня 2017 р.

Завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

 / Л.В.Ясько/

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

 / О.С. Комоцька/

© К.М.Ніканоров, 2017 рік

© Університет Грінченка, 2017 рік

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
Змістовий модуль I. Призначення, принципи і норми МГП	7
Змістовий модуль II. Врахування норм МГП під час організації бою	7
5. НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО»	9
6. САМОСТІЙНА РОБОТА	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	11
8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	13
10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	14
11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	14

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є нормативним документом, який розроблено кафедрою фізичного виховання та педагогіки спорту на основі освітньо–професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Міжнародне гуманітарне право», складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета – на основі вивчення дисципліни сформувати теоретичні знання, практичні уміння та навички щодо захисту Вітчизни, поняття з міжнародного військового співробітництва, гуманітарного права, особливості організації та озброєння збройних формувань України в миротворчих місіях.

Вивчення дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» формує у студентів наступні **компетенції**:

- стійку громадську позицію до військової політики нашої країни;
- поглиблення відчуття патріотизму, мужності і любові до Батьківщини;
- виховання толерантного та співчутливого ставлення до всіх жертв війни.

Завдання курсу:

1. Вивчити зі студентами призначення, принципи і норми міжнародного гуманітарного права;
2. Відмінність міжнародного гуманітарного права від права держав на ведення війни (збройного конфлікту);
3. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм міжнародного гуманітарного права;
4. Правила поведінки учасника воєнних дій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- призначення, принципи і норми МГП ;

- особи та об'єкти, що знаходяться під захистом МГП та розпізнавальні емблеми;
- відповідальність за порушення норм МГП;
- заборонені засоби та методи ведення військових дій.

Вміти:

- враховувати норми МГП під час організації бою;
- відрізнити учасників збройного конфлікту (комбатантів) від незаконних учасників та цивільного населення;
- вміти використовувати основні положення МГП та розповсюджувати знання правил та обмежень, що накладає МГП під час збройних конфліктів;
- виховувати в собі повагу до людей, з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм МГП, не зважаючи на колір шкіри, віросповідання тощо.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Міжнародне гуманітарне право

Найменування показників	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4 кредити Змістові модулі: 2 модулі Загальний обсяг дисципліни (години): 120 годин Тижневих годин: 2 години	Галузь знань: 0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини Напрямок підготовки: 6.010201 - Фізичне виховання Освітній рівень: перший "бакалаврський"	Нормативна Рік підготовки: 3-й Семестр: 5, 6-й Контактні години: 56 години, з них лекції: - 20 годин Семінарські заняття: - 36 годин Самостійна робота: - 56 годин Модульний контроль: - 8 години Вид контролю: залік

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин

	Усього	Лекції	Семін.	Мод. контр.	Сам.р.	Залік
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I. Призначення, принципи і норми МГП						
Тема 1. Історія створення, завдання і принципи МГП.	10	2	2		6	
Тема 2. Основні правила МГП.	20	2	6		12	
Тема 3. Основні документи МГП та механізми їх застосування.	24	4	8		12	
Тема 4. Поняття Збройних Сил України та їх участь в міжнародних конфліктах.	8	2	2		4	
Разом за змістовим модулем I	66	10	18	4	34	
Змістовий модуль II. Врахування норм МГП під час організації бою						
Тема 5. Особи та об'єкти, що знаходяться під захистом МГП.	12	2	4		6	
Тема 6. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП.	12	2	4		6	
Тема 7. Заборонені методи ведення воєнних дій.	16	4	6		6	
Тема 8. Кодекс поведінки учасника бойових дій.	10	2	4		4	
Разом за змістовим модулем II	54	10	18	4	22	
<i>Усього годин</i>	120	20	36	8	56	

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Призначення, принципи і норми МГП Курс III, 5 семестр

Лекція 1. Історія створення, завдання і принципи МГП – (2 год.)

Основні поняття теми: Статут Організації Об'єднаних Націй, Статут Міжнародного Комітету Червоного Хреста, завдання і принципи МГП.

Лекція 2. Основні правила МГП. – (2 год.)

Основні поняття теми: Основне завдання міжнародного права, «право війни» або «право збройних конфліктів».

Лекція 3. Основні документи МГП та механізми їх застосування – (4 год.)

Основні поняття теми: Конвенція про поліпшення долі поранених – 1864р., Гаазькі конференції – 1899р. та 1907р., Перша Женевська Конвенція – 1864р., Друга Женевська Конвенція - 1906р., Третя Женевська Конвенція – 1929р., Четверта Женевська конвенція – 1949р., додаткові Протоколи 1949р. – 1977р.

Лекція 4. Поняття Збройних Сил України та їх участь в міжнародних конфліктах – (2 год.)

Основні поняття теми: Конституція України про Збройні Сили України, правовий статус Збройних Сил України.

Змістовий модуль II. Врахування норм МГП під час організації бою Курс III, 5 семестр

Лекція 5. Особи та об'єкти, що знаходяться під захистом МГП – (2 год.)

Основні поняття теми: Конвенція про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту (Гаага, 14 травня 1954р.), розпізнавальні знаки на території збройного конфлікту.

Лекція 6. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП – (2 год.)

Основні поняття теми: Чинне законодавство України та міжнародні правові акти щодо законів та звичаїв ведення війни. Кримінальний Кодекс України – ст.ст.436,437,438.439,440,441,442,443,444,445,446,447.

Лекція 7. Заборонені методи ведення воєнних дій – (4 год.)

Основні поняття теми: Санкт-Петербурзька декларація про скасування використання вибухових і запальних куль – 1868р., Гаазька декларація про

заборону вживати кулі, що легко розгортаються або сплющуються в людському тілі – 1899р., IV Гаазька конвенція про отрути та отруєну зброю – 1907р., Женевський протокол про застосування на війні задушливих, отруйних та інших газів і бактеріологічних засобів – 1925р., Конвенція про заборону розроблення, виробництво і накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) зброї – 1972р., Протокол I (1981р.) – заборона мін, сколки, яких не виявляються в людському тілі, Протокол II (1981р.)- заборона застосування мін-пасток, Протокол III – заборона застосування запальної зброї.

Лекція 8. Кодекс поведінки учасника бойових дій – (2 год.)

Основні поняття теми: Вимоги до військовослужбовців, які диктуються воєнною необхідністю, розповсюдження знань про право війни, захист певних категорій осіб, дії, які не виправдані воєнною необхідністю, обмеження під час війни.

5. НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО»

Разом: 120 год. Лекційні заняття - 20 год.
семінарська робота - 36 год., самостійна робота – 56 год., мод. контр. - 8 год.
III курс 5, 6 семестр

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль 2				
Назва модуля	Призначення, принципи і норми МГП				Врахування норм МГП під час організації бою				
К-сть балів за модуль	114 балів				159 балів				
Відвідування лекції	5x1=5 балів				5x1=5 балів				
Теми лекцій	Тема 1. Історія створення, завдання і принципи МГП. Тема 2. Основні правила МГП. Тема 3. Основні документи МГП та механізми їх застосування. Тема 4. Поняття Збройних Сил України та їх участь в міжнародних конфліктах.				Тема 5. Особи та об'єкти, що знаходяться під захистом МГП. Тема 6. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП. Тема 7. Заборонені методи ведення воєнних дій. Тема 8. Кодекс поведінки учасника бойових дій.				
Семінарські заняття	1-2	3-4	5-6-7	8-9	10-11	12-13	14-15-16	17-18	
Відвідування сем. зан.	9x1=9 балів				9x1=9 балів				
Теми семінарських занять	Тема 1. Історія створення, завдання і принципи МГП. Тема 2. Основні правила МГП.	Тема 2. Основні правила МГП.	Тема 3. Основні документи МГП та механізми їх застосування.	Тема 3. Основні документи МГП та механізми їх застосування. Тема 4. Поняття Збройних Сил України та їх участь в міжнародних конфліктах.	Тема 5. Особи та об'єкти, що знаходяться під захистом МГП.	Тема 6. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП.	Тема 7. Заборонені методи ведення воєнних дій.	Тема 8. Кодекс поведінки учасника бойових дій.	

Робота на семінарських занятті	10	10	10	10	8x10=80 балів
Самостійна робота	5x2=10 балів			5x3=15 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2x25 = 50 балів			Модульна контрольна робота 2x25 = 50 балів	
Підсумковий контроль	Залік (273 бали)				

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історія створення, завдання і принципи МГП.	6
2	Тема 2. Основні правила МГП.	12
3	Тема 3. Основні документи МГП та механізми їх застосування.	12
4	Тема 4. Поняття Збройних Сил України та їх участь в міжнародних конфліктах.	4
5	Тема 5. Особи та об'єкти, що знаходяться під захистом МГП.	6
6	Тема 6. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП.	6
7	Тема 7. Заборонені методи ведення воєнних дій.	6
8	Тема 8. Кодекс поведінки учасника бойових дій.	4
	Разом:	56

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

5) За формою взаємодії учнів на занятті: групові, парні та індивідуальні.

6) За компонентом знань: набуття нових знань.

7) За формою: аналіз документів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.

Комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	10	10
2.	Відвідування сем. зан.	1	18	18
3.	Робота на семінарських занятті	10	12	120
4.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	5	25
5.	Модульна контрольна робота	25	4	100
Максимальна кількість балів: 273				

$$\text{Розрахунок: } 273:100 = 2,73$$

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Оцінка в балах	Оцінка	Пояснення
90-100	A	Відмінно <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>
82-89	B	Дуже добре <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>
75-81	C	Добре <i>В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок</i>
69-74	D	Задовільно <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>
60-68	E	Достатньо <i>Виконання задовольняє мінімальним критеріям</i>
35-59	FX	Незадовільно <i>З можливістю повторного складання</i>
1-34	F	Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом</i>

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література з навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право»

Основна література:

1. Воєнна доктрина України.
2. Основний закон держави – Конституція України.
3. Військові Статути Збройних Сил України. – К., 2000 р.
4. Міжнародне гуманітарне право. – К., 2000р.
5. Міжнародне право та правила поведінки учасників воєнних дій (комбатантів). –К., 1997р.
6. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях (12 серпня 1949р.).
7. Женевська конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, потерпілих у корабельних аваріях, зі складу збройних сил на морі (12 серпня 1949р.).
8. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (12 серпня 1949р.).
9. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни (12 серпня 1949р.).
10. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (8 червня 1977р.).

11. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (08 червня 1977р.).
12. Кодекс поведінки учасників бойових дій. – К., 1995р.
13. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основні галузі: підручник /В.Г.Буткевич, В.В.Мицик, О.В.Задорожній; за ред.. В.Г.Буткевича. – К. Либідь, 2004р.
14. Кримінальний Кодекс України.

Додаткова література:

1. Права людини і професійні стандарти для військовослужбовців в документах міжнародних організацій. Кн.1,2. – Амстердам – Київ, 1996р.
2. Право війни. Вибрані питання. К., 1997р.
3. Право війни. Порадник для командного складу Збройних Сил України. – К. 1996р.
4. Учні нарис ми риторичних операцій з можливими рішеннями. – К. 1998р.
5. Якобсен Л., Весті П. Люди, які пережили катування – нова група пацієнтів. – К., 1994р.
6. Наказ Міністра оборони України №400 від 11.09.2004р. «Про затвердження Керівництва по застосуванню норм міжнародного гуманітарного права в Збройних Силах України».
7. Конвенція про закони і звичаї сухопутної війни (Гаага, 18 жовтня 1907р.).
1. 8. Загальна декларація прав людини прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 10 грудня 1948р.
8. Конвенція про захист прав людини і основних свобод (4 листопада 1950р.) і Протоколу до неї.
9. Конвенція про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту (Гаага, 14 травня 1954р.).